

نقش و مسئولیت پدر و مادر
در

تربیت فرزند

عظیمه هدایت خواه

هدایت‌خواه؛ عظیمه
نقش و مسئولیت پدر و مادر در تربیت فرزند؛ عظیمه هدایت‌خواه،
قم: انتشارات نسیم تجربه، ۱۳۹۰.
۱۶۰ صفحه، رقعی، شابک ۹۷۸۶۰۰۹۲۲۲۱۳۱
قیمت: ۲۰۰۰ تومان
کتابنامه: ص ۱۵۸ - ۱۶۰. همچنین به صورت زیر نویس.
(۱) کودکان - سرپرستی (۲) کودکان - روانشناسی (۳) والدین و کودک
الف) کریمشاهی بیدگلی، حسین، ویراستار.
ب) عنوان.

۶۴۹ / ۱

ن ۴۴۸

نقش و مسئولیت پدر و مادر در تربیت فرزند

مؤلف: عظیمه هدایت‌خواه

ناشر: انتشارات نسیم تجربه

ویراستار: حسین کریمشاهی بیدگلی

حروف‌نگار: مهدی کریمشاهی بیدگلی

لیتوگرافی: رنجبران ۰۵-۶۶۲۷-۲۵۱

گرافیک: آیات سبز ۵۹-۲۹۱۹۵۵-۲۵۱

نوبت چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۰

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸۶۰۰۹۲۲۲۱۳۱

نشانی: قم، بلوار امین، بین کوچه ۱۸ و ۲۰، پلاک ۳۹۲

انتشارات نسیم تجربه - تلفن: ۰۷۹-۸۸۶۵۰۷۹ / ۰۲۵۱-۰۹۱۲۷۴۹۲۷۰۲

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ می‌باشد.

فهرست

۱۱	مقدمه
۱۱	فصل اول
۱۲	نقش و مسئولیت پدر و مادر در تربیت کودک
۱۳	تعریف نقش
۱۴	تعریف مسئولیت
۱۵	تعریف تربیت
۱۶	مفاهیم دربردارنده معنای تربیت
۱۸	پدر
۱۸	مادر
۱۹	موضوع تربیت اسلامی
۲۰	تفاوت مفهوم «تربیت» با «تعلیم»
۲۲	اهمیت تربیت
۲۳	اهمیت نقش پدر و مادر در تربیت
۲۵	نقش پدر
۲۷	نقش مادر
۲۹	فصل دوم
۳۰	پیش‌نیازهای تربیت
۳۰	دوران قبل از ازدواج
۳۲	انتخاب همسر
۳۳	شرایط همسر
۳۴	ایمان و اخلاق
۳۵	اصالت خانوادگی
۳۶	تطابق فرهنگی
۳۶	قدرت اداره زندگی
۳۶	شب زفاف

۳۸	موقعیت زمانی زفاف
۴۰	دوران بارداری
۴۱	نقش پدر در انعقاد نطفه
۴۶	نقش مادر هنگام انعقاد نطفه
۵۲	معلومات حاصله از مطالعات کوریا گازی
۵۳	بارداری
۵۵	تأثیر غذای مادر بر سلامتی جنین
۵۸	برنامه غذایی مادر در دوران بارداری
۵۹	بیماری مادر
۶۱	تأثیرات روانی مادر بر جنین
۶۵	نقش پدر در دوران بارداری
۶۶	پدری کردن نسبت به کودک قبل از تولد
۶۷	لمس کردن کودک
۶۹	نقش پدر در سلامت روانی جنین
۷۱	فصل سوم
۷۲	بعد از تولد
۷۲	الف: دوران شیرخوارگی (۳ - ۲ سالگی)
۷۴	زایمان
۷۸	آداب روز ولادت از دیدگاه روایات
۷۹	پدر و زایمان
۸۰	شیر مادر
۸۲	نقش مادر در تربیت
۸۲	اثرات روحی شیر مادر
۸۳	اثرات جسمی شیر مادر
۸۵	نقش پدر در تغذیه شیری کودک
۸۷	ویتامین‌ها و آب
۸۸	دادن غذاهای جامد

۹۱	نام‌گذاری
۹۲	پذیرش کودک
۹۳	پذیرش چیست؟
۹۴	دلایل نپذیرفتن کودک
۹۵	زبان نپذیرفتن کودک
۹۵	تبعیض در جنسیت
۹۶	نوع پذیرش
۹۷	پذیرش اطفال نارسا
۹۷	تسریع در امر تربیت
۹۸	مراقبت و حمایت از کودک
۹۹	زبان مراقبت و حمایت نکردن از کودک
۹۹	حدود مراقبت
۱۰۱	چگونگی مراقبت
۱۰۴	راه‌های ابراز محبت
۱۰۶	ب: دوران خردسالی (۷-۳ سالگی)
۱۱۰	پرورش ایمانی
۱۱۳	سن مناسب برای تربیت دینی
۱۱۵	کاشتن بذر ایمان در سال‌های اوکیه زندگی
۱۱۸	تقلید؛ اولین گام یادگیری
۱۲۰	بررسی مسائل عاطفی کودکان
۱۲۱	لوس و نُئر بودن کودکان
۱۲۲	علل و انگیزه‌های نُئر بودن
۱۲۴	پیشگیری
۱۲۵	درمان
۱۲۶	ترس
۱۲۸	علل ترس
۱۲۸	انواع ترس

۱۲۹	درمان
۱۳۰	ناخن جویدن
۱۳۱	چند پیشنهاد در درمان ناخن جویدن
۱۳۲	کمرویی
۱۳۳	علل کمرویی
۱۳۴	دزمان کمرویی
۱۳۷	لج بازی
۱۳۸	درمان
۱۴۰	خوابگاه های غیر منطقی
۱۴۳	دروغ گویی
۱۴۴	علل دروغ گویی
۱۵۰	استمناء (خودارضایی)
۱۵۱	علل و عوامل استمناء
۱۵۲	پیشگیری و معالجه
۱۵۶	منابع و مآخذ

مقدمه

اگر هدف نهایی خلقت را، تربیت انسان کامل بدانیم، هدف نهایی تشکیل خانواده نیز تربیت انسانی کامل است تا سعی و تلاش پدر و مادر را در سطح خُرد و تلاش دینداران و دین‌آوران اصلی - پیامبران الهی و ائمه اطهار(ع) - را به سرانجام مناسب برساند و در این راستا، نقش، جایگاه و تأثیر پدر و مادر بر جنین، پُررنگ است.

همه ما در زندگی شخصی خود - خواه ناخواه - نیازمند و درگیر مسئله تربیت هستیم؛ چرا که یا پدر و مادریم و می‌بایست به امر مقدس تربیت بپردازیم و یا هنوز پدر و مادر نشده‌ایم، ولی زمانی به چنین مقامی راه خواهیم یافت که می‌بایست از قبل برای آن آماده شویم.

چون که طفل با دنیایی از استعدادها متولد شده و در اختیار پدر و مادر قرار می‌گیرد تا لوح پاکیزه‌اش را به هر رنگی که خواستند بیارایند، بسیار ضروری است یاد بگیرند بر این لوح نانوشته، چه بنویسند، چه نقشی بنگارند و چه شکلی به آن بدهند؛ چرا که این طفل کوچک نه وسیله‌ای برای دفاع از خود دارد و نه قدرت دفع لطمات رفتاری والدین را؛ به همین دلیل بی‌یار و یاور و به‌طور کامل در معرض نوع تربیت پدر و مادر خود و مطیع آن‌ها قرار می‌گیرد.

از آن جا که مباحثی این چنین، دارای ابعادی گسترده است - هم از لحاظ موضوعی و هم پراکندگی نظریات و منابع مختلف - و برای عموم قابل تجزیه و تحلیل و فراگیری نیست و از طرفی تمام‌شمول بوده و همه به نوعی با آن درگیر بوده یا خواهند شد، لذا به نظر

می‌رسد تحقیقاتی این‌چنینی می‌تواند در عین اختصار، مطالب کلیدی و مفیدی را یکجا برای خانواده‌ها فراهم کند.

بنا به توصیه‌های هوشمندانه مقام معظم رهبری درباره جنبش نرم‌افزاری، به نظر می‌رسد در حوزه تربیت فرزند و نقش والدین در این خصوص نیز به مطالعاتی جدی و مستمر نیاز است تا راهکارهای ارائه شده صرفاً نقل و انتقال مطالب از افراد به کتاب‌ها و بالعکس نباشد، بلکه بتوانیم راهکارهایی علمی، عملی و جذاب ارائه بدهیم که در سایه آن راهکارها، هم آینده جامعه خود را بسازیم و هم الگویی برای دیگر کشورها و جوامع اسلامی و غیر اسلامی باشیم:

«رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا ذُرِّيَّتًا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ

إِمَامًا»^۱؛ پروردگارا! از همسران ما فرزندان مایه روشنی چشم ما قرار ده و ما را برای پرهیزگاران پیشوا گردان.

بنابراین، پرداختن عمیق و گسترده به موضوع تربیت، می‌تواند تحولاتی بنیادین در نسل‌های آینده این مرز و بوم ایجاد نماید تا به واسطه تربیت صحیح این افراد، جهش‌های فعلی کشور اسلامی‌مان را چندبرابر کرده و به فضل الهی در کمتر از آن‌چه دیگران حدس می‌زنند، قله‌های کمال انسانی و الهی را طی نماییم.

قم - عظیمه هدایت‌خواه